

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 9. septembra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Dedičstvo – Nariadenie (EÚ) č. 650/2012 – Článok 3 ods. 1 písm. b) – Pojem ‚dedičská zmluva‘ – Pôsobnosť – Zmluva o prevode vlastníctva pre prípad smrti – Článok 83 ods. 2 – Voľba rozhodného práva – Prechodné ustanovenia“

Vo veci C-277/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) z 27. mája 2020 a doručený Súdnemu dvoru 24. júna 2020, ktorý súvisí s konaním:

UM,

za účasti:

HW, v postavení správcu dedičstva ZL,

Marktgemeinde Kötschach-Mauthen,

Finanzamt Spittal Villach,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory J.-C. Bonichot, sudcovia L. Bay Larsen, C. Toader (spravodajkyňa), M. Safjan a N. Jääskinen,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– UM, v zastúpení: A. Wittwer, Rechtsanwalt,

– nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller, M. Hellmann a U. Bartl, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

- španielska vláda, v zastúpení: J. Rodríguez de la Rúa Puig, splnomocnený zástupca,
 - Európska komisia, v zastúpení: M. Heller a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 1. júla 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 1 písm. b), ako aj článku 83 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107, ďalej len „nariadenie o dedičstve“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi UM, nemeckým štátnym príslušníkom, vo veci návrhu na zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Rakúsku do katastra nehnuteľností.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 9, 11, 14 a 49 nariadenia o dedičstve stanovujú:
 - „(9) Do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia by mali patriť všetky občianskoprávne aspekty dedenia, najmä všetky formy prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti, nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom v prípade úmrtia, alebo o prechod majetku zo zákona.
 - ...
 - (11) Toto nariadenie by sa nemalo uplatňovať na iné oblasti občianskeho práva ako dedičstvo. Viacero otázok, ktoré možno považovať za otázky týkajúce sa dedičských vecí, by sa malo z dôvodov jednoznačnosti výslovne vylúčiť z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.
 - ...
 - (14) Majetkové práva, podiely a majetok, ktoré vznikli alebo sa previedli iným spôsobom ako dedením, napríklad darovaním, by sa mali tiež vyňať z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. ...
 - ...

(49) Dedičská zmluva je druhom právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, ktor[ého] prípustnosť a uznávanie sa v členských štátoch líšia. S cieľom uľahčiť nadobúdanie dedičských práv na základe dedičskej zmluvy, ktorá sa má uznať v členských štátoch, by sa v tomto nariadení malo rozhodnúť, ktorým právnym poriadkom by sa mala spravovať prípustnosť takýchto zmlúv, ich hmotnoprávna platnosť a ich záväzné účinky medzi stranami vrátane podmienok ich zrušenia.“

4 Článok 1 tohto nariadenia, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa vzťahuje na dedenie majetku zosnulých osôb. ...

2. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

...

g) majetkové práva, podiely a majetok vytvorený alebo prevedený inak ako dedením, napríklad darovaním, prostredníctvom spoluvlastníctva viacerých osôb prevoditeľného na preživšieho, dôchodkového zabezpečenia, poisťných zmlúv a podobných dohôd bez toho, aby bol dotknutý článok 23 ods. 2 písm. i);

...

l) zápis práv k nehnuteľnostiam alebo hnutelným veciam do registra vrátane právnych náležitostí takéhoto zápisu a účinky zápisu alebo opomenutia zápisu takýchto práv do registra.“

5 Článok 3 uvedeného nariadenia s názvom „Vymedzenie pojmov“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

a) ‚dedenie‘ je prechod dedičstva po zosnulom a zahŕňa všetky dôvody prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, alebo zo zákona;

b) ‚dedičská zmluva‘ je zmluva vrátane zmluvy vyplývajúcej zo vzájomných závetov, ktorou sa s protiplnením alebo bez protiplnenia vytvárajú, menia alebo rušia práva k budúcemu dedičstvu jednej alebo viacerých osôb, ktoré sú zmluvnými stranami;

...

d) ‚právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti‘ je závet, spoločný závet alebo dedičská zmluva;

...“

6 Kapitola III nariadenia o dedičstve s názvom „Rozhodné právo“ zahŕňa články 20 až 38 tohto nariadenia.

- 7 Podľa článku 21 tohto nariadenia s názvom „Všeobecné pravidlo“:
- „1. Ak nie je v tomto nariadení ustanovené inak, rozhodným právom vo veci celého dedičstva je právny poriadok štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti.
2. Ak zo všetkých okolností prípadu jasne vyplýva, že v čase smrti mal zosnulý preukázateľne užšie väzby na iný štát, ako je štát, ktorého právo by bolo rozhodným právom podľa odseku 1, rozhodným právom v dedičských veciach je výnimočne právo tohto iného štátu.“
- 8 Článok 22 uvedeného nariadenia, nazvaný „Voľba práva“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:
- „1. Osoba si môže za rozhodné právo, ktorým sa bude spravovať dedenie jej celého dedičstva, zvoliť právny poriadok štátu, ktorého je v čase voľby alebo úmrtia štátnym príslušníkom.
- ...
2. Voľba sa urobí výslovne vo vyhlásení vo forme právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti alebo vyplýva z ustanovení tohto právneho úkonu.“
- 9 Článok 83 toho istého nariadenia s názvom „Prechodné ustanovenia“ stanovuje vo svojom odseku 2:
- „Ak si zosnulý zvolil rozhodné právo pre dedenie pred 17. augustom 2015, jeho voľba je platná, pokiaľ spĺňa podmienky stanovené v kapitole III alebo pokiaľ je platná podľa noriem medzinárodného práva súkromného, ktoré boli platné v čase voľby v štáte, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt, alebo v ktoromkoľvek inom štáte, ktorého bol štátnym príslušníkom.“

Rakúske právo

- 10 Ustanovenie § 956 Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník) v znení uplatniteľnom v spore vo veci samej znelo takto:
- „Darovanie, ktorého účinky majú nastať až po smrti darcu, je platné ako dedičstvo, ak boli dodržané formálne náležitosti vyžadované pre dedičstvo. Za zmluvu sa má považovať len vtedy, ak obdarovaný dar prijal, darca sa výslovne vzdal práva dar odvolať a ak o tom bola obdarovanému doručená písomná listina.“
- 11 Ustanovenie § 1 ods. 1 písm. d) Notariatsaktsgesetz (zákon o notárskych zápisniciach) viaže platnosť darovacej zmluvy bez odovzdania predmetu zmluvy (tradície) na vyhotovenie notárskej zápisnice.
- 12 Ustanovenie § 26 Grundbuchgesetz (zákon o katastri nehnuteľností) stanovuje:
- „1. Vklady a poznámky môžu byť povolené len na základe listín, ktoré boli vyhotovené vo forme predpísanej pre ich platnosť.
2. Ak ide o nadobudnutie alebo zmenu vecného práva, musia tieto listiny obsahovať platný právny dôvod.“

13 Podľa § 2 Rechtspflegergesetz (zákon o vyšších súdnych úradníkoch):

„Súdny úradník môže byť ustanovený za vyššieho súdneho úradníka pre jednu alebo viaceré z nasledujúcich oblastí:...

3. veci katastra nehnuteľností a registra lodí;

...“

14 Ustanovenie § 16 ods. 2 tohto zákona stanovuje:

„Sudcovi zostávajú vždy vyhradené:

...

6. rozhodnutia, pri ktorých sa uplatňuje zahraničné právo.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 15 Ako vyplýva zo spisu predloženého Súdnemu dvoru, 22. júla 1975 stanovil otec UM v zmluve, že v prípade jeho smrti sa za určitých podmienok na jeho syna a v tom čase aj na nevestu prevedie vlastnícke právo vo výške jednej polovice pre každého z nich, k pozemku nachádzajúcemu sa v Rakúsku, a to vrátane všetkých stavieb zriadených na tomto pozemku v čase jeho smrti. Pri uzavretí tejto zmluvy, v prípade ktorej bolo určené ako uplatniteľné rakúske právo, mali všetky zmluvné strany obvyklý pobyt v Nemecku.
- 16 K podmienkam uvedeným v tejto zmluve patrila najmä povinnosť otca UM postaviť v priebehu nasledujúcich desiatich rokov po uzavretí zmluvy dvojgeneračný dom, ako aj skutočnosť, že UM a jeho manželka budú stále manželmi a že jeho manželka bude stále žiť. V opačnom prípade zmluva stanovovala, že UM bude jediným oprávneným obdarovaným. Otec UM tiež súhlasil so zápisom prevodu vlastníckeho práva do rakúskeho katastra nehnuteľností po predložení oficiálneho úmrtného listu a dôkazu, že stanovené podmienky na uskutočnenie prevodu boli splnené. Pred smrťou otca UM, a to 13. mája 2018 v Kolíne nad Rýnom (Nemecko), sa UM a jeho manželka rozviedli a táto následne zomrela.
- 17 Dedičské konanie sa vedie pred Amtsgericht Köln (Okresný súd Kolín nad Rýnom, Nemecko), v mieste posledného bydliska otca UM.
- 18 UM, ktorý uviedol, že v čase smrti svojho otca bol jedinou oprávnenou osobou z vyššie uvedenej darovacej zmluvy, podal na príslušnom súde Bezirksgericht Hermagor (Okresný súd Hermagor, Rakúsko) návrh na zápis svojho vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností. Rechtspfleger (vyšší súdny úradník, Rakúsko) tohto súdu poverený rozhodnutím o tomto návrhu zastával názor, že rozhodným právom bolo rakúske právo a uvedený návrh zamietol pre nedostatok dôkazov preukazujúcich splnenie podmienok požadovaných zmluvou v konaní vo veci samej.

- 19 Landesgericht Klagenfurt (Krajinský súd Klagenfurt, Rakúsko) potvrdil toto rozhodnutie s odôvodnením po prvé, že nariadenie o dedičstve sa neuplatnilo z dôvodu voľby rakúskeho práva uskutočnenej v tejto zmluve, a po druhé, že k prevodu nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy pre prípad smrti nemohlo dôjsť bez predloženia dôkazu o stavbe domu, ako sa uvádza v predmetnej zmluve.
- 20 UM podal opravný prostriedok „Revision“ na vnútroštátny súd Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko).
- 21 Tento súd uvádza, že otázka platnosti voľby rakúskeho práva ako rozhodného práva v zmluve o prevode vlastníctva pre prípad smrti a uplatnenie nariadenia o dedičstve na takúto zmluvu sú predbežnými otázkami, ktoré musí vzniesť z úradnej moci s cieľom odpovedať na otázku o funkčnej právomoci vyššieho súdneho úradníka v spore vo veci samej.
- 22 Podľa uvedeného súdu dokumenty predložené súdu s právomocou pre kataster nehnuteľností umožňujú dospieť k záveru, že na základe kritérií stanovených rakúskym právom bola zmluva o prevode vlastníckeho práva pre prípad smrti uzatvorená v prospech UM. Pýta sa však, či takýto právny úkon patrí do pôsobnosti nariadenia o dedičstve a možno ho považovať za „dedičskú zmluvu“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) a d) tohto nariadenia.
- 23 V prípade kladnej odpovede, pokiaľ ide o uplatnenie rakúskeho práva, ktoré si zvolili zmluvné strany vo veci samej, vnútroštátny súd sa domnieva, že prechodné ustanovenia daného nariadenia sú uplatniteľné, avšak má pochybnosti o výklade článku 83 ods. 2 tohto nariadenia, konkrétne čo sa týka voľby rozhodného práva stranami v dedičskej zmluve.
- 24 Za týchto okolností Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
 - „1. Má sa článok 3 ods. 1 písm. b) nariadenia [o dedičstve] vykladať v tom zmysle, že zmluva o darovaní pre prípad smrti uzavretá medzi dvoma nemeckými štátnymi príslušníkmi s obvyklým pobytom v Nemecku, ktorá sa týka nehnuteľnosti ležiacej v Rakúsku a podľa ktorej obdarovaný má mať po smrti darcu záväzkovoprávny nárok voči pozostalosti na vklad svojho vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe tejto zmluvy a úmrtného listu darcu, a teda bez participácie orgánu prejednávajúceho dedičstvo, je dedičskou zmluvou v zmysle tohto ustanovenia?
 2. V prípade kladnej odpovede na túto otázku:

Má sa článok 83 ods. 2 nariadenia [o dedičstve] vykladať v tom zmysle, že upravuje aj účinnosť voľby rozhodného práva pre zmluvu o darovaní pre prípad smrti, ktorá sa má kvalifikovať ako ‚dedičská zmluva‘ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia [o dedičstve], uskutočnenej pred 17. augustom 2015?“
- 25 Súdny dvor po tom, ako rozhodol, že nenariadi pojednávanie, zaslal podľa článku 61 ods. 1 svojho rokovacieho poriadku účastníkom konania a dotknutým osobám uvedeným v článku 23 Štatútu Súdnemu dvoru Európskej únie niekoľko otázok, na ktoré odpovedali UM, nemecká a španielska vláda, ako aj Európska komisia.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 26 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o dedičstve vykladať v tom zmysle, že zmluva, prostredníctvom ktorej osoba pre prípad svojej smrti rozhodne o budúcom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v jej vlastníctve na ostatné zmluvné strany, je „dedičskou zmluvou“ v zmysle tohto ustanovenia.
- 27 Na úvod treba uviesť, že článok 1 ods. 2 písm. g) nariadenia o dedičstve vylučuje z pôsobnosti tohto nariadenia „majetkové práva, podiely a majetok vytvorený alebo prevedený inak ako dedením, napríklad darovaním“. Na rozdiel od toho dedičské zmluvy, ako sú vymedzené v článku 3 ods. 1 písm. b), predstavujú „právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia na rovnakom základe ako záveti alebo spoločné záveti.
- 28 Článok 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o dedičstve definuje dedičskú zmluvu ako „zmluv[u] vrátane zmluvy vyplývajúcej zo vzájomných závetov, ktorou sa s protiplnením alebo bez protiplnenia vytvárajú, menia alebo rušia práva k budúcemu dedičstvu jednej alebo viacerých osôb, ktoré sú zmluvnými stranami“.
- 29 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora jednak z požiadaviek jednotného uplatňovania práva Únie a jednak zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje žiadny výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, si v zásade vyžaduje samostatný a jednotný výklad v celej Únii, ktorý musí zohľadňovať nielen znenie tohto ustanovenia, ale aj jeho kontext a cieľ sledovaný predmetnou právnou úpravou (rozsudok z 1. marca 2018, Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, bod 32 a citovaná judikatúra).
- 30 Pokiaľ ide o znenie článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o dedičstve, treba uviesť, že toto ustanovenie sa vo všeobecnosti týka dohody, ktorá najmä priznáva práva v rámci budúceho „dedičstva“.
- 31 Na tento účel treba v súlade s článkom 3 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia pod pojmom „dedenie“ rozumieť „dedenie z dôvodu smrti“ a že tento pojem zahŕňa „všetky dôvody prechodu majetku... či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, alebo zo zákona“.
- 32 Z toho vyplýva, že zmluva, na základe ktorej osoba rozhodne pre prípad svojej smrti o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorej je vlastníkom, a tým prizná práva v rámci jej budúceho dedičstva ostatným stranám tejto zmluvy, je „dedičskou zmluvou“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o dedičstve.
- 33 Takýto výklad potvrdzuje cieľ sledovaný týmto nariadením, ktorým je predchádzať rozdrobeniu dedičstva v súlade so zásadou celistvosti dedičstva a stanoviť jednotný systém uplatniteľný na všetky občianskoprávne aspekty dedičstva z dôvodu smrti, ktoré majú cezhraničné dôsledky, a najmä na „všetky formy prechodu majetku z dôvodu smrti“, ako to vyplýva z odôvodnenia 9 uvedeného nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. júna 2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, body 55 a 56).

- 34 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že hoci je podľa článku 1 ods. 2 písm. g) nariadenia o dedičstve z jeho pôsobnosti vylúčený majetok prevedený inak ako dedičstvo, napríklad darovaním, toto vylúčenie sa musí vykladať reštriktívne.
- 35 Z uvedeného vyplýva, že ak ustanovenie v dedičskej zmluve spočíva, podobne ako „darovanie“ v zmysle uvedeného článku 1 ods. 2 písm. g) v určitej forme daru, ale nadobúda účinnosť až smrťou poručiteľa, patrí do pôsobnosti toho istého nariadenia.
- 36 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 písm. b) nariadenia o dedičstve sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva, ktorou osoba stanoví, že v prípade jej smrti sa má v budúcnosti previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorej je vlastníkom, na ostatné zmluvné strany, sa považuje za dedičskú zmluvu v zmysle tohto ustanovenia.

O druhej otázke

- 37 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 83 ods. 2 nariadenia o dedičstve vykladať v tom zmysle, že sa uplatňuje na posúdenie platnosti voľby rozhodného práva, vykonanej pred 17. augustom 2015, ktoré sa má vzťahovať na „dedičskú zmluvu“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia.
- 38 Treba pripomenúť, že článok 83 uvedeného nariadenia s názvom „Prechodné ustanovenia“ vo svojom odseku 2 stanovuje, že „ak si zosnulý zvolil rozhodné právo pre dedenie pred 17. augustom 2015, jeho voľba je platná, pokiaľ spĺňa podmienky stanovené v kapitole III alebo pokiaľ je platná podľa noriem medzinárodného práva súkromného, ktoré boli platné v čase voľby v štáte, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt, alebo v ktoromkoľvek inom štáte, ktorého bol štátnym príslušníkom“.
- 39 V tejto súvislosti treba konštatovať, že ako vyplýva zo samotného znenia tohto ustanovenia v spojení s článkami 21 a 22 nariadenia o dedičstve, toto ustanovenie upravuje platnosť voľby rozhodného práva pre dedičstvo ako celok. V prejednávanej veci však zo spisu predloženého Súdnemu dvoru a s výhradou overenia vnútroštátnym súdom vyplýva, že voľba rakúskeho práva sa týkala len dedičskej zmluvy uzavretej poručiteľom v konaní vo veci samej vo vzťahu k jednému z jeho predmetov vlastníctva, a nie k celému dedičstvu, a preto podmienku na uplatnenie článku 83 ods. 2 uvedeného nariadenia nemožno za takýchto okolností považovať za splnenú.
- 40 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na druhú otázku odpovedať v tom zmysle, že článok 83 ods. 2 nariadenia o dedičstve sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní na preskúmanie platnosti voľby rozhodného práva, vykonanej pred 17. augustom 2015, ktorým sa mala spravovať výhradne dedičská zmluva v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia týkajúca sa konkrétneho predmetu vlastníctva poručiteľa, a nie dedičstva po ňom ako celku.

O trovách

- 41 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 3 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva, ktorou osoba stanoví, že v prípade jej smrti sa má v budúcnosti previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorej je vlastníkom, na ostatné zmluvné strany, sa považuje za dedičskú zmluvu v zmysle tohto ustanovenia.**
- 2. Článok 83 ods. 2 nariadenia č. 650/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní na preskúmanie platnosti voľby rozhodného práva, vykonanej pred 17. augustom 2015, ktorým sa mala spravovať výhradne dedičská zmluva v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia týkajúca sa konkrétneho predmetu vlastníctva poručiteľa, a nie dedičstva po ňom ako celku.**

Podpisy